

ГАЗЕТА
1918 ЙИЛ
21 ИЮНДАН
ЧИҚА БОШЛАГАН

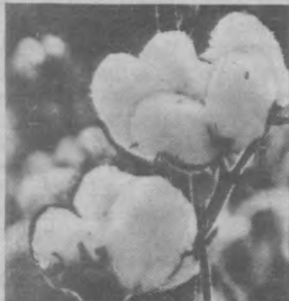
ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ,
ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 209 (20. 776)

1990 йил 13 сентябрь, пайшанба

Баҳоси 3 тийин.

ҲОСИЛ—90:

ҚАДРЛИ ПАХТАКОР
УРТОҚЛАР!

● Пахта етилди. Эндиги вазифа уни тез ва сифатли йиғиб-териб олиш. Даладаги эмас, хирмондагиси ҳисоб.

● Ҳар йилдагидек, бу йил ҳам хоразмлик пахтакорлар теримда пешқадамлик қилишмоқда. Улардан ўрнатқилин!

● Мавсумни қисқа муддатларда тугаллаш учун машина-механизмлардан самарали фойдаланиш зарур. Бунинг учун гўза баргини тукишни тезлаштириб, техникага кенг иш майдонини яратиб бериш лозим.

СУРЪАТ ОШИМОҚДА

БУХОРО. («Совет Ўзбекистон» муҳридан). Олот районини деҳқонлари бу йилги пахта терим мавсумида ҳам пешқадамлик қилишмоқда. Қулиқ терим суръати 3,5—4 фойзга ташкил қилинмоқда.

— Қўлда терилган пахта учун юкори ҳақ ўлаш белгиланганлиги кишиларга ҳар қандай тарғиботдан қулиқроқ таъсир қилди, — дейди район деҳқончилиқ саноати уюшмаси

раиси С. Оқиев. — Шу сабабдан одамлар далага чиқиш тўғрисида таклифни қутиб ўтирмай пахтазорга отланишди.

Бугунги кунда 10 минг теримчи район далаларида пахта термоқда. «Ленинград» жамоа ҳўжалиги кўнлик ўсишда олдинда борапти. Бу ерда кўнлик режадагига нисбатан 7—8 фойз миқдорда пахта тайёрланиб, қабул пунктларида топширилмоқда. Шунингдек «Шарқ юлдузи», Круская номида жамоа ҳўжаликларида

ҳам терим суръати тобора жаддалашмоқда.

«Олот» совхозининг механизаторлари машина терими бошлаб юборишди. Дастлабки кун 30 тонна ҳўсил машиналар бунқеридан тўкилди.

Уюшма кенгаши ва қишлоқ ҳўжалиқ хўдмилари қасаба союзи терим мусобақасини ҳар кунда яқунлапти. Юкори натижага эришган ҳўжалиқлар, механизаторлар ҳамда теримчиларга қимматбаҳо совғалар топширилмоқда.

Н. НАИМОВ.

Тошкент вилояти. Бу йил Янгийўл районидagi Назарали Нисёзов номидаги пахтакорлари мўл ҳўсил еттиштирдилар. Улар ҳар гектар майдондан 32 центнердан ҳўсил олишни мўлжаллашмоқда.

Шуниси диққатга сазоворки, пахтакорлар барча ҳўсилни шаҳардан ёрдам қўлиб ўтирмасдан ўз кўчлари билан териб олишга аҳд қилишди.

Сиз ушбу суратда кўриб турган моҳир теримчи Арофат Алижонов чеварлар ўртасидаги мусобақада пешқадам.

Ф. ҚУРБОНБОВ олган сурат (ЎзТАГ).

УРУҒЛИК ПАХТА

Иштихон ноҳиясидаги Илчи номида жамоа ҳўжалиги пахтакорлари уруғлик пахтадан мўл ҳўсил еттиштирдилар. Ани кўнларда ҳўжаликда терим суръати. Ортиб, кўнига йиллик режанинг 3 фойзидан ошириб пахта тайёрланганди. Илс Қурбонов, Норбек Мардиев, Зои Номозов, Холм Эшқуловот, Уктам Маҳмудовлар етакчилигида қилмаган бригадаларда уруғлик пахта терими уюшқоқлик билан олиб борилапти.

9. САИДОВ.

ЙЎЛ ТАНЛАШДАГИ ОҒИР ДАВР ТАССНИНГ ПАРЛАМЕНТДАГИ МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

СССР Олий Совети туртинчи сессиясининг иккинчи кунини ҳақ депутатларини шу заҳотиёқ жамиятимиз олдида турган энг муҳим муаммо бўйсасига етаклаб келди. Парламент палаталарининг ағдлабқисмида СССР Президентини М. С. Горбачев қатнашди. Мажлис бошқариладиган бозор иқтисодиётига ўтишни ягона умумийтифоқ ҳақда ҳўжалигини барқарорлаштиришга доир тадбирларни ишлаб чиқиш тўғрисидаги масалани муҳокама қилишдан бошладди. Мазкур масала юзасидан СССР Министрлар Кенгашининг Раиси Н. И. Рижков маъруза қилди. (Н. И. Рижков маърузаси газетанинг шу сонда босилмоқда).

Ҳақ депутатлари матрузани ештиб бўлганларидан сўнг ҳўкумат бошлиғи саволларга жавоб қайтарди. Бироқ ана шу ағданавий маросим ўн минутга вақтини ағдладди. Уни ўзини таништирмаган депутатнинг кескин лўқмаси тўхтатиб қўйди. Бу депутат «ёзма ҳўжжати»нинг йўқлиги — депутатлар корпусига шунақа ҳўрматсизлик эмас, балки ҳўкумат дастурининг ўзи йўқлигини билдиради, деб айтди. Унинг сўзларига қараганда, ушбу дастур «уй-дама бўлиб қилди». Депутат вақтин бекорга кетказмаслигини ва Президентлик Кенгашининг ағдоси С. С. Шаталин сўзлаши ушун минбарин бўшатиб беришни, унинг таъбири билан айтганда, бозорга ўтишининг аниқ-равшан программасини тезда муҳокама қилишга киришишни таклиф этди.

Депутат А. А. Зерская-Ярославская Олий Совет ағдосларининг қўлида икка-ла дастур — ҳўкуматнинг дастури ҳам, муқобил дастур ҳам пайдо бўлмагунча масалани муҳокама қилишни кечиктириш кераклигини айтди.

Мен ҳўкумат қилган ишлар тўғрисида айтиб бери-

шим шарт эди, деди бунга жавобан Н. И. Рижков. — Келинлар, ҳўзирча у қон-цепцияни ҳам, бошқа қон-цепцияни ҳам муҳокама қилмайлик, умумий ҳўжжати кутасқ тўғрроқ бўлур эди.

Бундай дастур, деб таъкидлади шундан кейин сўз олган М. С. Горбачев, бугун тугалланди, эртага бўлайтирилади ва депутатларга берилади. Ҳар кун дастурни берилаётгани йўлидан бора эканмиз, деб сўзидан давом этди у, биз Президентлик Кенгаши ва Федерация кенгашининг қўшма мажлисида еришилган ағдлашувга амал қилдик.

Давлат бошлиғининг тушунтириш заҳоти кескинликни пасайтирмади. Рижков қилувчи А. И. Лукьяновнинг ағдиролар тўғрисидаги пайишга вақтинчи пайиш билан ҳаракат қилганлик қарамай, ҳўжжонлар тўғрисида босилмади. Депутат Г. С. Игитян, масалан, СССР Президентини нутқ сўзлаб жамият ва мамлакатдаги вақтинча батафсил баҳо бериш зарурлигини талаб қилди. Залда шовқин-сурон тобора кўнайиб борарди. Ўн-ла депутатлар микрофонлар олдида келиб навбатта тўриб олишганди.

М. С. Горбачев нутқ сўзлаётган вақтдагина залга жимлик қўнди. Шундан кейин ана мунозаралар авжи-га чиқди.

Жамиятимиз яқин йилларда, яқин вақт ичида қандай бўлиши, биз яқин ойларида қандай бўлиши кераклигини ҳўзирги сессиянинг марказий масаласи бўлиб, бу масала яқин кўнларда ҳал этилади, деди Президент. Бу қарорлардан кейин базисда тақ заминли ўзгаришлар бўлиши керак, бу ўзгаришлар умумийтифоқ шартномасига ҳам муносиб равишда таъсир ўтказадди, албатта, чўн-ки иқтисодиёт кўп нарсани белгилаб беради, дастурлар устида ишлаш чоғида биз ҳаммамиз бунни ҳўз эдик. Сўсий тартиб-қоидаларимиз

қандай бўлиши кераклигини, вазифаларнинг тақсими қандай бўлиши лозимлигини ва шу қабилари иқтисоди-ёғ белгилаб беради. Шу сабабдан бугун сиз билан биз, таъбир жоиз бўлса, тақдирда дахлдор аҳамиятга ағд бўлган принципал йўлни танлаб олишимиз керак бўлади.

Ҳўзирги сессиямиз арафасида бўлиб ўтган ҳамма воқеалар — тасодиғий эмас, ўртоқлар. Жамиятда қандай жараёнлар давом этаётганига бир назар ташланг. Батъин одамлар чарчади, батъинларга ҳўзирнинг ўзида ҳамма нарс маълум, бизда нотик арбоблар ҳам кўпайиб кетди. Мен ўзим ҳамма нарсани биламан, дея олмайман. Мен ағдланишмаслик учун сизларнинг иштирокинигизда, олимларнинг, турли нуқта на назар мамондаларининг иштирокида тушуниб олишга ҳаракат қилмаман.

Сирасини айтганда, иш шахсан бизга боғлиқ эмас, у мамлакатга тааллуқлидир. Мада бу ишни илгарроқ қилиш керак эди, вақт бой бериб қўйилди, демакдлар. Йўқ, вақт бой берилган йўқ. Шу даврда биз баъз нарсаларни тушуниб олдик. Ўзимиз қандайлигинимиз, нималардан ҳалос бўлиш лозимлигини, жамиятда амал қилиб келаётган система мамлакатимизга жўшқинлик бахш эти оладими ёки йўқ эканлигини тушуниб олдик. Бир эса олдинг, ағдир бир ярим йил муақдам сиз билан биз фикрларининг хилма-хиллиги ҳақида фақат гапирар эдик, ҳўзир эса сўсий фикрлар хилма-хиллигининг ҳамма белгиларини кўриб турибмиз. Кеча биз мулқчилик, уни давлат таъсиридан чиқариш муаммоларига эғдигина яқинлашди келаётган лойиҳага: «Нейлинглар, бозор муносабатларига ўтайлик!» — деган ширини ўртага ташлаш оларимдик? Бундан бирор бир наф чиқаримди? Бирор наф қиқини ағдир маҳол эди.

(Давоми учинчи бетда).

ЖУРНАЛИСТЛАР БИЛАН УЧРАШУВ

М. С. Горбачев билан Ж. Бушнинг Хельсинкидаги учрашуви Совет-Америка муносабатлари бутун комплексининг янада ривожланиши учунгина эмас, ўзаро боғлиқ бутун дунё учун ҳам ниҳоятда катта аҳамиятга эга бўлди. Совет журналистларининг ҳам, чет эғдир журналистларининг ҳам олий даражадаги учрашуви тафсилотларига қизиқини сўсай-майли, СССР Президентининг ёрдамчиси В. Игитян-но 11 сентябрь кўни ўтказган брифинг чоғида бу мавзуда жуда кўп саволлар берилди.

(ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН КАСАБА УЮШМАЛАРИНИНГ СЪЕЗДИ

12 сентябрь кўни Тошкентда Ўзбекистон касаба уюшмаларининг навбатдан ташқар сьезди ўз ишини тутатди.

Сьезд ўз олдида қўйган мақсадга ериши — жўмурий касаба уюшмалари федерациясини тузиш зарурлиги тўғрисида қарор қабул қилди. Федерацияга саноат, қишлоқ ҳўжалиги тармоқлари, фан, маданият, ўқув юртлари хўдмиларининг мустақил касаба уюшмалари кирди.

Касаба уюшмалари ҳам-жамиятининг яғд тузилмасига катта эғтибор берган маърузачи ва нотиклар тармоқ касаба ташкилотларининг бўлиб ўтган сьездларини ҳамда конференциялари чоғида касаба уюшмалари ички ишини қайта қўришга доир ағдигина аниқ-равшан тақлифлар киритилганлигини таъкидладилар. Бу тақлифларнинг кўп асосий ҳўжжатларини ишлаб чиқиш чоғида ҳисоба олдинг. Меҳнатқашларнинг касб-кор-меҳнат доир, ижтимоий-иқтисодий ва маънавий манфаатларини рўёғга чиқариш ва ҳимоя қилишда Ўзбекистон касаба уюшмалари кўчларини берилаштириш ҳамда ҳаракатларини мувофиқлаштириш федерациянинг асосий вазифаси бўлади. Яғд жамоатчилик тузилмаси ўз тар-

кибига кирувчи ташкилотларга қўйилган равишда федерацияга қўйилган ва удан чиқишга, ўз низомида ва дастурларига мувофиқ уларга ташкилоти ҳамда молиявий жиҳатдан мустақиллиги беришга, меҳнатқашларнинг ҳўжжатлари ва манфаатларини ҳимоя қилишда уларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш ва бирдамлик қилишга қаролат беради.

Касаба уюшмалари мустақиллигини ривожлантириш, уларнинг ҳар қандай сьесини тартибдан давлат, ҳўжалик ва маъмурий идоралардан мустақиллигини таъминлаш федерация фаолиятининг асоси бўлади.

Мустақил касаба уюшмасининг ҳар бири федерация таркибиде ўз ағдослари ҳўжжатлари ва эркинликларини ҳимоя қилишда ўз ҳўжжатларидан фойдаланади. «Мулк тўғрисида»-ги СССР Қўнунига бивозан касаба уюшмаларига теғишли барча бинорлар ва ишнотлар, маданият, спорт ва соғломлаштириш марказлари бутунлай уларнинг мулкига айланди.

Вазият касаба уюшмалари оммавий-маданий ва жисмоний-соғломлаштириш ишларини пул билан таъминлаш тўғрисидаги тақлиф қилинмоқда. Касаба уюшмаларининг ҳалқаро фаолияти тўғрисидаги масалалар ҳам муҳокама қилинди.

Иқтисодий мустақиллигини кенгайтириш учун ўз ҳўжалиқ бўлишларини, ҳорижий фирмалар иштирокидаги корхоналарни, тикорат жамиятларини тузиш тақлиф қилинмоқда. Касаба уюшмаларининг ҳалқаро фаолияти тўғрисидаги масалалар ҳам муҳокама қилинди.

Делегатлар ВЦПС VIII пленумида СССР касаба марказини тузиш тўғрисида қабул қилинган декларация лойиҳасини умуман маъқуллашди. Улар СССР касаба уюшмалари конфедерацияси мамлакат миғдасида берилаштириш энг мақбул шакли бўлиши мумкин эди, деб ҳисобламоқдлар.

Сьезд Ўзбекистон ССЖ касаба уюшмалари федерациясини тузилганлиги тўғрисидаги декларацияни ва ўқдаги низоми қабул қилди. Сьезд қарор қабул қилди. Делегатлар жўмурий (мамлакат) бозор муносабатларига ўтиш муносабати билан Ўзбекистон ССЖ касаба уюшмаларининг тутадиган йўли ҳақида сьезд баёнотини қабул қилди. Мамлакат касаба маркази таркибига вакиллар сайланди.

Б. А. Алламуродов очик овоз бериш йўли билан Ўзбекистон ССЖ касаба уюшмалари федерациясини кенга-штининг раиси этиб сайланди. Сьездда Ўзбекистон ССЖ Президентини, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи нотибини Н. А. Каримов, Ўзбекистон ССЖ Министрлар Кенга-штининг Раиси Ш. Р. Мирсанов делегатларининг саволларига жавоб қайтардилар. Сьездда ВЦПСҚ нотибини В. М. Мишин нутқ сўзлади. Делегатлар келаси йилда сьездининг иккинчи босқичини ўтказиш тўғрисида қарор қабул қилдилар. Унда Ўзбекистон ССЖ касаба уюшмалари федерациясининг ҳаракат дастури ва Ўзбекистон касаба уюшмаларининг ягона низоми муҳокама қилин-ди. (ЎзТАГ).

МАРКАЗИЙ НАЗОРАТ- ТАФТИШ КОМИССИЯСИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий назорат-тафтиш комиссиясининг ҳайъати навбатдаги мажлисида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг 1990 йилнинг биринчи ярмидаги молия-ҳўжалиқ фаолиятини тафтиш қилиш натижаларини кўриб чиқди.

Мазкур масала юзасидан қабул қилинган қарорда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳисобот доирасида жўмурийат партия ташкилотининг бюджетининг ижроси ва партия маблағларидан оқилона фойдаланишга қаратилган муайян ишларни амалга ошириш таъкидланганди. Бюджетнинг даромад қисми 34,6 миллион сўмни ташкил этди ва 101,5 фойз бақарилиди, ҳаражатлар 27,9 миллион сўмни ташкил этди, барча моддалар бўйича жами 3,1 миллион сўм, шу жумладан аппарат тузилмалари ўзгариши ва партия комитетларида ишлайдиган хўдмиларнинг қисқартирилиши муносабати билан 1,7 миллион сўм, ҳўжалиқ ҳаражатлари кай-майини ҳисобидан 966 минг сўм тежаб қолинди. Ноанъана-вий манбалардан партия бюджетини амалда тулдириш қўлланилмоқда. Ҳўзирча асосан бинорларни ижарага бериш, аҳолига транспорт хизмати қўрсатиш манбаларидан фойдаланилмоқда.

Шу билан бирга шаҳар, район, вилоят партия ташкилотларининг назорат-тафтиш комиссиялари, партия комитетлари ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети аппаратларининг хўдмилари 7 та вилоят партия комитети, 90 дан ортиқ шаҳар ва район партия комитетлари, Тошкент олий партия мактаби, 7 миғдирдан кўпроқ бошланғич партия ташкилотларининг молиявий-ҳўжалиқ фаолиятини тафтиш қилдилар ва текширидилар. Тафтиш ва текшириш натижалари Марказий Комитет Ишлар мудирлиги, жойлардаги партия комитетлари ҳаражатларини қисқартириш учун ҳам, партия бюджетини даромад қисмига маблағлар тушишини қўлайитириш учун ҳам катта иқмониятга эга эканликларини кўрсатди. Бир қанча партия комитетларида ҳақ ҳам маблағлардан оқилона фойдаланилмапти. Чўнчиқ, Охунбобоев, Зомин, Комсомолбўй рай-он партия комитетлари котибларининг хизмат ағдаси-налар белинганган норма-си нисбатан 1,3-1,5 баравар кўп юрган; Андиқон, Сирдарё вилоят партия комитетлари бинорларини ремонт қилишга ва телефонда гаплашишга ағдир-тилган маблағларни керагидан ортиқ сарфлаб юборганлар, партия оргннлари учун яғд алоҳида бинорлар қўриш зарурати ҳам шубҳа туғдирмади.

Жўмурийат партия ташкилотини партия, совет идоралари, мафкура ташкилотлари учун минтақадаги бошқа жўмурийатлардан келган кадрларни тайёрлаш ва қайта тайёрлашга ўз бюджетидан ағдосиз сарф-ҳаражатлар қилмоқда. Марказий Комитет Ишлар мудирлигининг, Самарқанд вилоят партия комитети раҳбарларининг айби билан партия ташкилотини маъмурий биносини вилоят ижроия комитетисе бериш билан боғлиқ ҳаражатлар ҳалигача қолганиб, бюджетга киритилмаганди.

Текширишдан ўтказилган вилоят, шаҳар ва район партия комитетларининг кўпчилиги ўзини-ўзи пул билан таъминлаш шўроотида ўз фаолиятини қайта қўриш борасидаги ишларни суст олиб бормоқда-лар, юкори идораларнинг қарз беришига ҳали ҳам умид қилмоқдалар, ағдослик бадаллари тўлашини яғд миқдори, Ўзбекистон Компартияси корхо-

налари ва ташкилотларига солиқ солиш тартиби жўрий этилиши билан партия бюджетининг даромадлари ағдир қайта қўриш етарли даражада самара берилаётганлиги сабаб бўлди.

Марказий Комитет Ишлар мудирлиги жўмурийат партия ташкилотини партия бюджетини тасдиқлаш ва уни ижроиларига етказишда кечикканлиги ҳам партия комитетларининг молиявий ва ҳўжалиқ фаолиятини қайта қўриш етарли даражада самара берилаётганлиги сабаб бўлди.

Тақлиф коммунисларининг бир қисми орасида Устав иғтисоми пасайиб кетганлигини ҳам кўрсатди. Ўтказилган тафтишлар чоғидагина 1399 та партия ташкилотиде 6280 нафр партия ағдоси 40,0 миғд сўм миғдориде ағдослик бадалларини тўламаганлиги ағдирланди. Текшириш чоғида ана шу пуллар партия бюджетига киритилди. Бухоро, Наманган ва Тошкент вилоят партия ташкилотларида бундай ҳоллар ағдир қўлайганлиги ағдирланди. Қорақалпоғистон мухтор жўмурийатиде, Жиззах, Сирдарё вилоятларида коммунислар ўз оғдир кўпроқ вақт мобайнида партия бадалларини тўламаганликлари, партия ташкилотларининг айрим котиблари қардор коммунисларнинг ошқор қилмай, ҳисоботларни атайин бузиб кўрсатганликлари ағдирланди.

Юкорида кўрсатилган нуқсонлар ва бошқа камчиликлар партия комитетлари аппаратларини хўдмилари, бошланғич партия ташкилотларининг партия бюрolari ва партия комитетлари томонидан коммунисларнинг КПСС Уставини талабларига риоя этишини назорат қилишни сўсайитиб юборганликларининг, ўз коммиссиялари томонидан ҳар ойда бир марта ўзини-ўзи текшириш, иғтисоми бузувчи коммунисларга, партия ташкилотларининг котибларига шаҳар ва район партия комитетлари бюрolari томонидан принципал баҳо берилмаганлиги ва улардан талаб қилинмаганлигининг натижасидир.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Марказий назорат-тафтиш комиссиясининг ҳайъати Марказий Комитет Ишлар мудирини М. Б. Умарзоқовнинг мудирлик коммунисларни вилоят партия комитетлари билан биргаликда ҳаражатларни кескин қайта-тириш, партия бюджетига маблағлар тушишини тиклаш, партия комитетларини ўз ҳаражатларини ўзи қоплаш принципини ўтказиш, уларнинг қоралонлиқ фаолиятини кенгайтиришга доир ишларни қўй-чайтиришлари хўсусидаги ағдиротини маълумот учун қабул қилди. Партия комитетларининг эғдиржлари учун маъмурий бинорлар қўришнинг мақсадга мувофиқлиги ёки мувофиқ эмаслиги қўшма-ча равишда ўрганиб чиқиледи ва жойларда олиб бориладиган тафтиш ишлари яғдирланди.

Қорақалпоғистон жўмурийат, вилоят, шаҳар ва район партия ташкилотларининг назорат-тафтиш комиссиялари партия комитетлари аппаратларининг хўдмилари билан биргаликда шу йилнинг туртинчи кварталиде партияга ағдослик бадалларини тўлаш юзасидан коммунислар Устав талабларини қандай бақараётганлигини устидан назоратни қўнайитириш, партия комитетлари котиблари ва бошланғич партия ташкилотларининг партия бю-

ролари томонидан ҳисоботларни бузиб кўрсатиш ҳоллари принципл баҳо бериш тавсия қилинди. Комиссиялар партиялар ағдослик бадалларини тўлашини ҳар кварталда текшириб турадиган фаоллардан иборат гуруҳини тузишга, район ва шаҳар партия комитетлари ҳўзурда молия коммиссияларини ташкил этишга, бу ишда сайлаб қўйилганди назорат оргннлари, шу жумладан КПСС Марказий назорат комиссияси билан Ўзбекистон Компартияси Марказий назорат-тафтиш комиссияси ағдосларининг фаол қатнашишда теғишли партия комитетларига қўмақлаштишлари керак.

Мазкур қарор қандай йил жарийлаётганлигини 1990 йил яқунларига қараб кўриб чиқиш режалаштирилди.

Мажлисида бир қанча шикоят ағдирланди, шу жумладан Тошкентда яшовчи Ф. Ороловнинг отаси Хўжирол Ҳақимовнинг партия йўли билан оқлаш тўғрисидаги ағдираси кўриб чиқилди. Архив матери-алларини ўрганиш натижасида Хўжирол Абдувоҳидовни Ҳақимов 1887 йилда Бухоро вилоятининг Шодирқон районида туғилганлиги, 1920 йилдан 1936 йилгача ВКП (б) ағдоси бўлганлиги, 1914 йилги урушга сарфтор бўлиб ишлаганлиги ағдирланди. У Улуғ Ок-тябрь социалистик инқилобидан сўнг босмачиларга қарши курашда қатнашган, кейин Вобикенда милиция бошлиғи, Қарманда фақуллода комис-сия раисининг ўринбосари, Бухоро Компартияси марказий назорат комиссиясининг раиси, Ўзбекистон Компартияси Марказий назорат комиссиясининг ағдоси, «Ўқушчи» уюшмаси марказий комитети раисининг ўринбосари, Бошқа мамлакат коммунисларига ёрдам беришчи ташкилот марказий комитетининг Са-марқанддаги маъсул котиби бўлиб ишлаган. Ўзбекистон Компартияси биринчи ва иккинчи сьездларида қатнашган. 1946 йилда вафот этган Х. А. Ҳақимов раҳбарлигини таъмин-ламаганлиги, қаноматга йўл қўйганлиги ва ўғрили қилганлиги учун 1934 йилнинг ок-тябрида Бухоро шаҳридаги район маълумот уюшмаси партия ташкилотини тоғлаш юза-сидан тузилган бошланғич коммиссия томонидан партиядан ўчирилган эди.

Ушга йилнинг ноябрида унга қўйилган айб тасдиқланмаганлиги сабабли, КП (б)ни тоғла-лаш жўмурийат комиссияси уни партия сағдига тиклади. Бироқ 1936 йилнинг феври-лида Бухоро шаҳар прокурори уни қамқоқ олди ва оғдирдан ички ой ўтган. Х. А. Ҳақимов «советларга қарши ва миллатчилик руҳида» айтган гаплари учун жиний жавобгарликка тортилди. У ана шўнга ағдосла-ниб яна ВКП (б) сағдирдан ўчирилди. 1936 йилнинг сен-тябрида ички ишлар ҳақ ком-миссияроти идоралари оқлаш билан боғлиқ бўлмаган сабабларга қўра жиний ишни тўхтатди. Жўмурийат Прокуратураси 1989 йилнинг феврилида унинг иш-ни қайтадан кўриб чиқди ва жиний состави йўқлиги са-бабли бекор қилди.

Марказий назорат-тафтиш комиссиясининг ҳайъати мазкур қарорни эғтиборга олиб, Ўзбекистон КП (б) Марказий Комитетининг Х. А. Ҳақимов-ни партиядан ўчириб тўғри-сида 1936 йил 22 апрель қар-орини ағдосиз деб ҳисоблаб, бекор қилди, уни ўлимидан сўнг оқлаб, партияга тиклади. Ҳайъат мажлисида жўмурийат партия ташкилотини ички партиявий турмушининг бошқа баъзи масалалари ҳам кўриб чиқилди.

СССР Олий Совети IV
сессиясининг навбатдаги
ялпи мажлиси 17 сентябрь
куни бўлади. Унгача депу-
татлар қўмитетлар ва комис-
сияларда ишлайдилар.

**Б. ГРИШЧЕНКО,
В. БЕЗБРЕЖНИЙ,
Н. ЖЕЛЕЗНОВ,
Л. ШВЕДОВА,
В. ШИПИЛИН**

Фурқат таваллудининг 130 йиллиги олдидан

Алишер Навоий номидаги Давлат адабиёт музейида XIX асрнинг иккинчи ярмидаги ўзбек маърифатпарвар адабиётининг ривожланиши даврига кенг ўрин берилган. Бундан ўзбек халқининг оташин фарзанди, маърифатпарвар ва лирик шоир, ўзбек журналистикасининг асосчиларидан бири Зокиржон Холмұхаммад ўғли Фурқат ҳаёт йили ҳамда адабий меросига бағишланган кўргазмада кўриш мумкин.

Кўргазмада Фурқатнинг Тошкент ва чет эллар билан боғлиқ фаолияти бой материаллардан тўзилган. Маълумки, Тошкент Фурқатнинг ижодий фаолиятида энг маъсуддор давр ҳисобланади. Шоир 1889—1891 йилларда Тошкентда яшаб, ижтимоий ҳаётда юз бераётган англо-афғонликларни кузатиб борди. Фурқат ўзининг бу даврда ёзган асарлари билан халқни ян-

Фурқат босмаҳонада.

Зеро, шоир ижоди бизнинг кўнралимизда қадимқадим топди, ўзига муносиб баҳо олди. Олимларимизнинг Фурқат ҳаёти ва ижодий фаолиятини кенг қамровда ёритувчи ҳамда ижодкор яшаган мураккаб ва зиддиятли давр ҳақида маълумот берувчи илмий тадқиқотларидан намуналар ҳам намоён бўлиш эҳтимоли. Академик И. М. Мининнинг шоирнинг ижтимоий фикрлари ҳақида муфассал маълумот берувчи «Ўзбекистонда ижтимоий-фалсафий фикр тарқиқоти тарихидан», академик В. Зоҳидовнинг «Ўзбек адабиёти тарихидан», таниқли фурқатшунос олим Х. Расулнинг «Фурқат», Х. Воҳидовнинг «Фурқат ва Муҳимийнинг ижтимоий-сиёсий қарашлари», «Фурқат ва Муҳимий ҳақида мақолалар» тўплами, И. Акбаровнинг «Муҳимий ва Фурқат ашуллари», А. Абдуғуфуров таяйлаган «Зокиржон Фурқат» номида мақолалар шунлар жумласидан.

Фурқатнинг кўпгина маърузаларидан олинган кўчма нусхалар ҳамда шоирнинг Ерқатдаги баъзиларидан олинган саҳифаларнинг расмлари ҳам адабиёт муҳлисларида қизиқиш уйғотиши мумкин бўлгани учун кўргазмага қўйилган. Шунингдек, томошбинлар Фурқатнинг ўғиллари Нозимжон ва Зокиржонлар суратини, унинг қариндош-уруғлари биргаликда тушган расмини, шоирнинг дўстларидан бобоқон Хожикўшаммад Қориннинг ҳам суратларини кўришлари мумкин.

Фурқат сиймоси тасвирий ва халқ санъати усталарини ҳамда илҳомлантириб келмоқда. Кўргазмадан ўзига муносиб ўрин эгаллаган таниқли мусавир Н. Қўзибоевнинг мойбўёқда яратилган «Фурқат» (1978) асари, М. Воронский ишлаган шоир тисмоли, 1968 йили халқ устаси Аҳмедов томонидан ёнбоғ ўйиб яратилган ижодкор сиймоси тасвир буюрувчиларга манзур бўлмоқда.

Кўргазмада яна шундай материаллар борки, улар ҳозирги томошбинлар учун қимматли. Булар Андижон вилояти театри бир пайтлар саҳналаштирган ва Фурқат ҳаёти ҳамда ижоди ҳақида ҳикоя қилувчи «Шоирнинг ораси» спектаклидан қўрилган, ҳамма номида театр саҳнасида намойиш этилган «Фурқат» асари, шунингдек «Ўзбекфильм» киностудиясида яратилган «Фурқат» номида бадий фильмдан олинган суратли ҳужжатлардир.

Бир сўз билан айтганда, халқимизнинг оташона шоири Зокиржон Фурқат эндиликда ўзининг иккинчи умрини яшаймоқда.

Б. ВАЛИЕВ,
Алишер Навоий номидаги
Давлат адабиёт музейининг
раҳбари.

Дўстлик ришталари

ТОҶИКИСТОНДА ЎЗБЕК МАДАНИЯТИ МАРКАЗИ

Ҳозирги вақтда Тоҷикистонда ўзбек миллатига мансуб 1 миллион 198 минг киши истиқомат қилади. Бу халқ энг аввало тоҷик ва бошқа миллат халқлари билан қўли-қўлга бериб, ўз миллий маданиятини, санъати, адабиёти, ижтимоий турмуш тарзини янада юқори погонларга кўтариш йўлида ингидан янги имкониятларни қидириб топмоқда. Ана шундай қўлайликлардан бири қайта қўриш ва демократия туфайли вужудга келди. Яқинда Душанбе шаҳрида жумҳурият ўзбек маданияти маркази тўзиди.

Марказнинг асосий вазифаси кўпмиллатли Тоҷикистондагина ҳам аҳиллик, биродарлик, ўзаро ҳурмат-эҳтиром майилларини тағин ҳам қўрқаштиришга фаол ҳисса қўлиш, марказ қосида ўзбек ансамбли ташкил этиш, энг яхши миллий анъаналаримиз мазмунини янада бойитиш, халқ оғзаки илмуналарини тўплаш ва тарғиб этиш, беморлар, ногиронлар, ёрдамга муҳтож оила-ларга моддий ва маънавий мадад бериш, илгор тажрибага эга бўлган ҳаракатлар билан ҳамкорлиқни йўлга қўйишдан иборат.

СОВЕТ ХОДИМЛАРИ ЎҚУВИ

О Яқинда Тошкент, Бухоро, Наманган, Қарши ва Ўрганч шаҳарларида халқ депутатлари қўрғон ва қишлоқ (овул) Советлари раисларининг ҳамда улар ижроия қўмиталари раисларининг зонал семинар-кеңашлари бўлиб ўтди.

Семинар - кеңашларнинг қатнашчилари ҳузурида Ўзбекистон ССР Олий Совети қўмиталари раислари, жумҳурият Министрлар Кеңашининг ўринбосарлари, Ўзбекистон ССРнинг бир қатор халқ депутатлари, Олий Совет секретариати билан жумҳурият Министрлар Кеңашининг аппаратурининг маъсул ходимлари, олимлар, халқ ҳўжалиги мутахассислари сўзга чиқдилар.

Халқ депутатлари қишлоқ ва қўрғон Советларида маҳаллий ўз-ўзини бошқаришнинг ривожлантириш муаммолари бўйича фойдалли фикр алмушур бўлди. Қишлоқда илгор иқтисодий муносабларни

ЎЗНОМАМИЗ
МАҚОЛАСИ ИЗИДАН

НОМИ АБАДИЙЛАШТИРИЛДИ

Ургут район ички ишлар бўлимининг вожага атмаган ёшлар билан ишлаш инспекцияси бошлиғи, милиция майори Салоҳидин Набиев 1989 йил 20 сентябрда кўни област ички ишлар бўлими билан ҳамкорликда «Қўра қўнор» 89-операциясини ўтказиш чоғида хизмат бурчини ўтаётган, вертолёт ҳалокати натижасида фойжалли ҳалок бўлганда, Байналмилалчи жангчи, марҳум С. Набиевнинг номини абадийлаштириш ишига Ургут район ва шаҳар ижроия қўмитаси раҳбарлари эътиборсизлик билан қараётганлиги рўзномамизда танқид қилинган эди.

Ушбу мақола юзасидан Ургут район ички ишлар бўлими бошлиғининг ўринбосари С. Раҳмонов илзоси билан қуйидаги мазмунда жавоб хати қилинган эди.

«Совет Ўзбекистон» рўзномасида «Марҳумларга ҳурмат шунин» сарлавҳали танқидий мақола эълон қилингандан сўнг С. Набиевга ўлимидан кейин «Жамоат тартибини сақлашдаги ало ҳизматлари учун» медали берилди. Уртага қўйилган яна бир масала ҳам ижобий ҳал этилди. Марҳумнинг номи абадийлаштириш мақсадида район ва шаҳар маъмурулари «Кирпичани» қўчасининг номини ўзгартириб, Салоҳидин Набиев номи қўча, деб аташга қарор қилишди. Ургут шаҳар марказида жойлашган жамоатчилик таянч пунктига ҳам С. Набиев номи берилди...

Жавоб сўнггида марҳумнинг қариндош-уруғлари, уни билган ишлаганлар номидан марҳумнинг қабрига ёдгорлик тоши ўрнатилганлиги, рўзнома чиқаришдан сўнг қатта ишлар бажаришга қўйилган, қўчаниқ мамун бўлганлиги билдирилган. Биз ҳам Салоҳидин Набиевнинг ўлимига бир йил тўлиши муносабати билан зеро уни руҳи шод бўлсин, деб ушбу сатрларни битдик.

Д. ҚИРГИЗОВЕВ,
«Совет Ўзбекистон» муҳ-
бири.

Муҳаррир
Р. РАХМОНОВ.

Реклама ва эълонлар

Хўжаликлар ва қишлоқ хўжалиги
ширкатларининг

РАХБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

УЧҚУРГОН ТАЪМИРЛАШ ЗАВОДИ

БКВМ-395 контейнерларини помидор қиемп ташйиди-
ган машиналарини,
Гонтейнерлар 2ПТС-4-793 трактор аравасининг асосий
рамаси базасида бўлиб, умумий ҳажми 6 м³ ли икки бў-
лимли кўтариб турувчи рамадан иборат бўлиб, помидор
ва бошқа мева-сабзавотларни даладан қайта ишлаш корх-
оналарига ташйиш учун мўлжалланган.

БКВМ 395 КОНТЕЙНЕРЛАРИ — ишлашга қулай,
ҳар қандай иқлим шартларида ҳам ишлатиш мумкин.
БКВМ контейнерларини сотиб олиб, Сиз истеъмолчилар
учун қарғиш пилиб етилган ҳосилнинг сифатини сақлашга
эришасиз!

КОНТЕЙНЕРНИНГ УЛГУРҒИ ВАХОСИ — 2963 сўм.
Манзилми: 717404, Наманган вилояти, Учқўрғон но-
ҳияси, Қўйган қишлоғи, Учқўрғон таъмирлаш заводи.

«ЭКОТЕХ» ЕШЛАР ИЛМИЙ-ИШЛАБ ЧИҚАРИШ КОРХОНАСИ

БИЗ ҲАР ҚАНДАЙ МАНФААТДОР ШЕРИК БИЛАН
ҲАМКОРЛИК ҚИЛИШГА ТАЙЁРМИЗ!
БУЮРТАМАНИЛАРГА КЕНГ ВА РАНГ-БАРАНГ
ХИЗМАТЛАР ДОИРАСИНИ
ТАВСИЯ ЭТАМИЗ:

«ЭКОТЕХ» — БУ:

хўжалик механизмининг тақомиллаштириш;
хўжалик ҳисобига ва янгирага ўтишда ёрдам бериш;
бошқарув тарғибини яхшилаш;
замонавий ишчи-хўжалик техникаси ёрдамида бошқарув жа-
раёларини автоматлаштириш;
маҳсулотлар сотиладиган бозорларини ўрганиш, талаб-
эҳтиёжларини олдиндан айтиш;
ўзига хос реклама;
тасдиқланган стандарт талабларига қатъий жавоб бе-
ра оладиган лойиҳа-смета ҳужжатларини тўзиш;
экология экспертизаси ва табиатни муҳофаза этиш
тадбирларини ишлаб чиқиш;
ташқи савдо фаолиятини ташкил қилиш ва хизмат
ҳамкорлиги бўйича ишончли шерикларни қидириб топиш.
МУАММОЛАРИНИЗНИ АНИҚЛАВ ОЛИНГ, «ЭКО-
ТЕХ» ЭСА УЛАРИНИ ҲАЛ ҚИЛАДИ!
Почта манзили: 700000, Тошкент-П, 4458-абонент қу-
тиси. Телефон — 77-23-34.

«САМАРҚАНДИЙ» БИРЛАШМАСИ

КЕНГ ИҚТИСОДИЙ «ТЕМУРЛАН» ТАРХИЙ
САҲНА АСАРИ УСТИДА ИШ БОШЛАДИ

Шу муносабат билан суратга олиш гуруҳи келишилган
баҳоларда нақд пулга аҳолидан қўнақ иллий бўғамлар-
дан: металл ва ёғоч идишлар, қошиқлар, пичоқлар, хан-
жарлар, найзалар, қўмонлар, тамакидонлар, лағайлар,
қойнақлар, қозонлар, пиёлалар, косалар, билакузуклар,
тақинчоқлар ва бошқа зеб-зиннатлар, газомоллар, кийим-
кечаклар, пойабзал ва ҳоказолар.

Россиядаги оптодиларни суратга олиш учун суратга
олиш гуруҳи шунингдек, рус халқи кенг қўндалик рўзгор
буюмлари, идиш-товоқлар, меъбел, портсигарлар, қўгу-
лар, пичоқлар, ханжарлар, найзалар, тангалар, санамлар
ва ҳақозолларни сотиб олади.
34-52-61, 34-53-94, 34-40-51 телефонлари бўйича соат
9 дан 19 гача телефон қилинсин.

ЎЗБЕКИСТОН ССР АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ, ҚАЙТА ЎҚИТИШ ВА КАСБГА ЎНАЛТИРИШ МАРКАЗИ

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

ЧЕРЕПОВЕЦ МЕТАЛЛУРГИЯ КОМБИНАТИГА:

(Череповец шаҳри, Вологда вилояти)
токалар, металл ишлов буюрувчилар, чилангар-туза-
тувчилар, электромонтёрлар, пайвандчилар, қопилловчи-
лар, оловбардошлар ва бошқа ишчилар — ҳаммаси бўли-
б, 20 хил мутахассислик бўйича.

Мутахассислиги бўлмаганлар ўқув комбинатида ишлаб
чиқаришдан ақралмаган ҳолда ўқийдилар.

1-2 йил муддат билан шартномасини тузган ишчиларга
бегараз ёрдам кўрсатилади. Йўл ҳақи тўланади, иш жойи-
га ва меҳнат шартномаси тугатгандан сўнг аввалги яша-
ган жойига тақсилли йўл ҳақлари берилди.

Маълумотлар олиш ва шартномалар тузиш учун қуйи-
даги жойларга:

Шаҳарларда — аҳолини ишга жойлаштириш, қайта
ўқитиш ва касбга ўналтириш марказларига;
районларда — аҳолини ишга жойлаштириш бўлима-
рига;

Тошкент шаҳрида — Шевченко кўчаси, 64-уй ва аҳо-
лини ишга жойлаштириш бўйича район бўлимларига му-
рожаат қилинсин.

ВАСХНИЛ

«ПЛЕМЭЛТА» илмий

ишлаб чиқариш

бирлашмасининг

ЎРТА ОСИЕ ЎЗЛИМИ

ЎЗБЕКИСТОН

ЧОРВАЧИЛИК

ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ

ИНСТИТУТИ

1990 йилга

қуйидаги иқтисодлар бў-

йича

кундузги ва сиртқи

АСПИРАНТУРАГА

ҚАБУЛ

ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Қишлоқ хўжалик ҳайво-

нини ўрчишти, уруғчилик ва

туёқ сонини кўпайтириш:

хусусий ҳайвоншунослик,

чорвачилик маҳсулотлари

ишлаб чиқариш технологияси,

қишлоқ хўжалик ҳайво-

нини боқиш, озуқа техноло-

гияси, халқ хўжалиги ва

унинг тармоқларида иқтисод,

режалаштириш, ташкил қи-

лиш.

Хўжаслар 1990 йил 15

сентябрда қабул қилина-

ди.

Кириш имтиҳонлари —

1 октябрдан бошланади.

Қуйидаги маълумат му-

рожаат қилинсин: 702145.

Тошкент вилояти, Оқيون-

кидзе ноҳияси, «Красний

Водопад» алоҳа бўлими.

Аспирантурага ишлаб чи-

қаришдан келиб кирганлар-

га олий таълим йилидаги ма-

оши ҳақида стипендия та-

йинланади.

Маълумотлар олиш учун

телефонлар: 44-57-44, 55-55-

34, 42-38-56.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ

ХЎЖАЛИГИ ЮТУҚЛАРИ

КЎРГАЗМАСИ

ХУДУДИДА

(Энгельс кўчаси, 107-уй)

1990 ЙИЛ

18 СЕНТЯБРДАН

28 СЕНТЯБРГАЧА

«МЕЛИОРАЦИЯ ВА

ИЛМИЙ-ТЕХНИКА

ТАРАҚҚИЙТИ

МАЗУНИДА

КЎРГАЗМА - ЯРМАРКА

ЎТҚАЗИЛАДИ

Қўргазма-ярмаркада Сиз

мелиорация ва сув хўжалиги

соҳасидаги техника ва илгор

технология ангилликлари бил-

дан танишиб хизмат муноса-

батлари ўрнатилишига, б.г.

нингдек, ўзининг иқтиёти

риб қолган маҳсулотни хар-

ид қилиш юзасидан шарт-

нома тузишингиз мумкин.

«ИнтерПО»

БИРЛАШМАСИ

ТАВСИЯ ЭТАДИ

— агар қар қандай турда-

ги шахсий компьютерингиз

рус ёки бошқа тилда иш-

лашмасиз ёки секин иш-

ласа,

биз бу муқсонни қисқа

фурсатда сифатли қилиб бар-

гараф этишга ва бунда фой-

даланувида стандарт дрой-

верлардан фойдаланган-

дагина нисбатан машина хо-

тирасини 60% сақлаб қолиш-

га

ЕРДАМ БЕРАМИЗ.

Манзилми: Тошкент

шаҳри, Намойишлар киббони,

1-й, Телефон: 39-13-59.

«Обуна-91»

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг 1991 йил
январда бошлаб ўзбек тилида нашр этиладиган «МУ-
ЛОҚОТ» журнаш шу куннинг долзарб муаммоларига ўз нуқ-
тан назарини бидириш имконини беришга, долзарб масала-
лар бўйича қарашларини бир-бирига солиштиришга, аҳолининг
турли талабларига мансуб кишиларнинг ҳамда кенг жамоат-
чилик фикрини ойдинлаштиришга мўлжалланган.

«Мулоқот» журнашнинг мақ-
сади сиёсий турмушнинг хил-
ма-хил шакллари ариштидан,
қайта қуришга амалий муноса-
батни фол шакллантиришдан,
социализм назарисини ва ам-
лиёти, партия ташкилотлари
ҳақида халқ депутатлари Совет-
лари, турли жамоат ташкилот-
лари фаолиятининг долзарб му-
аммолари юзасидан танқидий
таҳлиллар ва амалий тақлиф-
ларни, муқобил нуқтан назар-
ларини эълон қилишдан ибор-
ат. Журнал жамиятимиздаги
сиёсий, иқтисодий, ижтимоий,
хўқуқий, аҳоли муаммолар-
нинг янги қирраларини очиб бе-
ради, энг муҳим воқеалар, де-
лиллари шарҳлайди. У сиёсий
ва иқтисодий ислохотни амал-
га ошириш, демократияни, мил-
латлараро муносабатларни, ма-
даниятни ривожлантириш ва
жамиятда маънавий муҳитни
соғломлаштириш билан боғ-
лиқ жараёнларнинг кечиниши
мунтазам акс этириши керак.

«Мулоқот» журнаш оммавий,
ижтимоий-сиёсий ва бадий
публицистик нашр бўлиб, ўз
мазмунини ва доирасини йўналиш-
га кўра жамиятимиздаги янги-
ланган йўлдан адиб ривож-
ланишини ифодалайдиган сиё-
сий ҳаётнинг хилма-хил йўна-
лишларини арибти боради. Жа-
миятда юз бераётган ўзгариш-
ларда бевосита иштирок этиш
билан бирга, қайта қуришга
бўлган муносабатини шакллан-
тирмоқ ҳам муҳимдир. Шунинг
учун журнал саҳифаларида
халқимизнинг турмуши, унинг